

HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU

GOVEDARSTVO

KORIŠTENJE LIVADA I PAŠNJAKA

Livade i pašnjaci dugotrajnije su travnjačke površine koje se koriste košnjom, odnosno napasivanjem.

KORIŠTENJE ZAPOČETI NA VRIJEME

“Prvi otkos kositi rano!” (kad je tratina visine 30 – 50 cm)

Rano korištenje (košnja ili napasivanje) prvog otkosa stimulira vegetativni porast tratine te omogućava više od četiri turnusa korištenja godišnje.

Prvi otkos treba pokositi u vrijeme završetka vegetativnog porasta dominantnih vrsta u tratini, najkasnije u fazi pojave prvih cvatova (klasanje i metličanje trava, pupanje djetelina).

Optimalan rok za košnju sljedećih otkosa nastupa 4 – 6 tjedana nakon košnje, ovisno o sastavu tratine te intenzitetu porasta.

Napasivanje započeti kod visine tratine od 15–20 cm!

Pregonsko napasivanje: pogodan način intenzivnog korištenja pašnjaka (podjela pašnjaka na veći broj odijeljenih cjelina)

Kako odrediti veličinu i broj pregona?

Veličinu pregona uvjetuju krmne potrebe (broj stoke) te prirast tratine (količina pašje). Na intenzivnim pašnjacima mogu se postići prirasti od 8 t zelene mase/ha, što je više od 1 t suhe tvari pašje/ha po turnusu.

Broj pregona uvjetovan je vremenom potrebnim za obnovu i prirast tratine te trajanjem ispaše jednog pregona. Treba nastojati da napasivanje i zadržavanje stoke u pregonu ne traje dulje od 2 – 4 dana.

Vrijeme potrebno za prirast u povoljnim vremenskim uvjetima ne prelazi 25 – 30 dana.

Pregonsko napasivanje moguće je racionalno organizirati s 8 – 12 pregona!

S obzirom na biološke karakteristike porasta tratine te prateće vremenske prilike, kombinirani, košno-pašni ili pašno-košni sustav

optimalan je način korištenja travnjaka!

Košnja je neizbježna na početku sezone zbog brzog porasta tratine. Napasivanje omogućava ekonomičnije korištenje niskih prirasta biljne mase tijekom ljeta, odnosno na kraju sezone.

GNOJIDBOM TRAVNJAKA DO VISOKE PROIZVODNJE KRME!

Gnojidba značajno utječe na količinu i kakvoću proizvedene krme na travnjacima.

Mineralna gnojiva u gnojidbi travnjaka

Primjena dušičnih gnojiva (KAN-a i dr.) najviše povećava urode krme na travnjacima.

Međutim, obilna primjena dušičnih gnojiva ograničava razvoj i potiskuje djetelinske vrste (izuzev bijele djeteline) te tako snižava kakvoću krme.

Travnjake s nižim udjelom djetelina opravdano je višekratno prihranjivati KAN-om početkom proljetnog porasta te nakon svakog turnusa korištenja. Za prihrane u prvom dijelu vegetacije preporučljivo je koristiti 200 – 250 kg KAN-a/ha, a u kasnijim ljetnim prihranama treba smanjiti količinu gnojiva na približno 150 kg/ha.

Suho vrijeme i visoke ljetne temperature reduciraju razvoj i porast travnjačkih vrsta te mogu umanjiti učinak gnojidbe.

TRAVNJACI TROŠE FOSFOR I KALIJ!

Potrebe na ovim hranivima dopunjuju se prema analizi tla dodavanjem kompleksnih NPK gnojiva. Osrednja gnojidba s 300 – 400 kg/ha NPK: 8-26-26 (ili sličnih formulacija) osigurava stabilnost uroda i poboljšava botanički sastav tratine.

Miješana NPK gnojiva koristiti u jesen ili rano proljeće!

Organska gnojiva u gnojidbi travnjaka

Gnojiva koja se proizvode na gospodarstvu pogodna su za gnojidbu travnjaka nakon sezone korištenja.

Količine koje se primjenjuju ovise o vrsti i sastavu te stupnju razrjeđenja tekućih gnojiva.

Gnojovke u jednom navratu ne treba koristiti više od 15 – 20 m³/ha. Pogodni uvjeti za primjenu gnojovke jesu pred početak ili za vrijeme kišnog razdoblja. U takvim prilikama može se koristiti na livadama nakon košnje u količini do 10 m³/ha.

Primjena gnojovke u početku proljetnog porasta tratine višestruko povećava iskorištenje hranivih sastojaka (dušika) u odnosu na primjenu tijekom mirovanja vegetacije (jesen – proljeće).

Gnojovku ne treba koristiti u prvoj godini nakon sjetve travnjaka!

Izbjegavati prekomjernu primjenu gnojovke na travnjacima zbog mogućih štetnih učinaka!

NJEGA TRAVNJAKA

Proljetno drljanje travnjaka

Izvodi se pred početak proljetnog porasta tratine. Ono omogućava poravnavanje tla te razgrtanje krtičnjaka i nakupina balege, a pospješuje regeneraciju tratine.

Uređenje pašnjaka nakon ispaše (košnja, drljanje)

Čišćenje preostale biljne mase na pašnjaku te razgrtanje nakupina balege osigurava ravnomjerniju obnovu i porast tratine.

Priprema travnjaka za zimu

Preporučljivo je da pred završetak vegetacije (kraj listopada, početak studenog) tratina djelomično regenerira i poraste 5 – 7 cm. Stoga zadnju košnju ili ispašu obaviti 7 – 10 dana ranije!

Suzbijanje korova

Na travnjacima je moguća pojava i razvoj većeg broja korovskih vrsta. U prvoj godini nakon sjetve (osobito u proljetnom roku) česta je pojava jednogodišnjih sjemenskih korova. Kasnije, tijekom korištenja mogu se razviti i širiti neki višegodišnji korovi.

Pravilno korištenje travnjaka (košnja i napasivanje) ograničava razvoj mnogih korovskih vrsta.

U čistim usjevima trava ili djetelina postoje rješenja za suzbijanje korova herbicidima.

Međutim, u miješanim usjevima trava i djetelina (DTS) mogućnosti kemijske zaštite herbicidima značajno su sužene. Ponekad je ovdje moguća primjena nekih herbicida s blažim štetnim učinkom na pojedine kulturne vrste. Tako se primjerice herbicid Asolux može efikasno koristiti za suzbijanje Rumex vrsta (šćav) uz izvjestan depresivni učinak na djeteline.

Autor: mr. sc. **JOSIP MIKEC**

Odgovorni urednik: dr. sc. Ivan Katalinić

Grafička priprema: Damir Ravlić

Tisak: FiLeDaTa, Zagreb

Nakladnik:

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu

Ulica grada Vukovara 78 • 10000 Zagreb

telefon: (1) 61 06 190 • fax: (1) 61 09 140

e-mail: hzpss@agr.hr

http://www.agr.hr/hzpss/

Za detaljnije informacije obratite se savjetniku HZPSS